

Politieke Markt

Zitting van 3 maart 2020
Organisatie Ondersteuning - Organisatieadvies

Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020 - besluitvormen

Auteur

Johan Wal van der

Overlegd met

Roelof Kuiper, Zwaantje Rodermond, Foka Brouwer en Marije de Boer

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Samenvatting

Treasury omvat alle activiteiten gericht op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op:

- financiële vermogenswaarden;
- financiële geldstromen;
- financiële posities;
- hieraan verbonden risico's.

Bij de jaarlijkse begroting maakt uw raad een afweging welke investeringen op korte en lange termijn plaatsvinden. Het is vervolgens aan het college om deze investeringen te financieren. In het treasurystatuut zijn de kaders gesteld waarbinnen dit moet plaatsvinden. Het 'Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020' komt in de plaats van het huidige financieringsstatuut uit 2011. Aanleiding voor het nieuwe statuut is een algehele actualisatie van kaderstellende documenten waarvan het treasurystatuut de laatste is in de rij. Na vaststelling van het treasurystatuut door uw raad zijn alle kaderstellende documenten i.r.t. het financieel beleid van de gemeente weer 'up-to-date'.

Beschrijving

Inleiding

De afgelopen periode is een aantal kaderstellende nota's en verordeningen door uw raad vastgesteld. In 2019 betrof het de actualisatie van 'Nota weerstandsvermogen en risicomanagement' en de nieuwe 'Nota Onderhoud kapitaalgoederen'. Er staat nog één actualisatie op stapel, namelijk de actualisatie van het 'Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland' uit 2011. De actualisatie heeft plaatsgevonden tegen de achtergrond van de Invoering van (verplicht) schatkistbankieren in 2013 en de invoering van de Wet Markt en overheid in 2012.

Voorstel

Voorgesteld wordt om het 'Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020' vast te stellen en het 'Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland 2011' in te trekken.

Argumenten

In het 'Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020' zijn de volgende doelstellingen van treasury opgenomen:

1. Verkrijgen en behouden van toegang tot de financiële markten voor het aantrekken of uitzetten van financiële middelen tegen acceptabele condities;
2. Zorgen voor voldoende financiële middelen om de bestuursprogramma's binnen de door de raad gestelde kaders van de begroting uit te voeren;
3. Beheersen van financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
4. Minimaliseren van de kosten van de leningen en bereiken van een optimaal rendement op de uitzettingen;
5. Beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

De formuleringen van de doelstellingen zijn op onderdelen veranderd. De strekking is echter ongewijzigd gebleven.

Nieuw ten opzichte van het huidige statuut uit 2011 is:

Geen artikel meer opgenomen over een liquiditeitenplanning (huidig artikel 7 komt te vervallen)

De gemeente Steenwijkerland kent geen liquiditeitenplanning, terwijl dat in artikel 7 van het huidige financieringsstatuut wel staat vermeld: *De interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), alsmede een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar.*

In de rapportages vanuit Interne Controle is geconstateerd: *Er is geen liquiditeitenplanning. Wel wordt achteraf per half jaar een treasuryrapportage opgesteld door de medewerker controlling. Deze wordt met de portefeuillehouder Financiën besproken.* Reden voor het ontbreken van een dergelijke planning is dat we niet beschikken over een actueel meerjarig investeringsprogramma met daarvan afgeleid een meerjarige liquiditeitenplanning. Er zijn geen acties in gang gezet om op middellange termijn te komen tot een dergelijk meerjarig investeringsprogramma. Voorstel is daarom om een dergelijke bepaling niet langer op te nemen in het treasurystatuut. Uiteraard maken we wel een korte termijn liquiditeitsprognose. In artikel 4, lid 3, staat daarover het volgende vermeld als het gaat om het afsluiten van een nieuwe langlopende lening:

Daarbij wordt rekening gehouden met de korte termijn liquiditeitsprognose op basis van nog te realiseren investeringen die door de raad zijn vastgesteld.

Invoering van de 'Wet verplicht schatkistbankieren' in 2013 --> zie artikel 11

Op 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Daarbij geldt een drempelbedrag. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Dit is overigens geen verplichting, minder middelen buiten de schatkist houden mag uiteraard ook.

De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting. De drempel is nu gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Voor de gemeente Steenwijkerland geldt als drempel voor 2020 een bedrag van bijna € 1 mln (0,75% van circa € 129 miljoen begrotingstotaal).

Lid 1 van artikel 11 is hierop aangepast: *Overtollige liquiditeiten tot het drempelbedrag voor schatkistbankieren worden in rekening courant aangehouden bij de huisbankier. Liquide middelen boven het drempelbedrag worden automatisch gestort in het kader van schatkistbankieren.*

Invoering van de Wet Markt en overheid in 2012 --> zie artikel 9

In artikel 9 van het statuut is scherp aangegeven dat het verstrekken van geldleningen aan derden alleen kan uit hoofde van de publieke taak en dat concurrentievervalsing met marktpartijen die dergelijke leningen aanbieden, moet worden voorkomen. In hetzelfde artikel staat ook: *Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig van het college van B&W, waarbij gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en waarbij besloten wordt over de te verwerven zekerheden. In alle gevallen zal het college een dergelijk besluit vooraf aan de raad voorleggen om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen. Daarnaast het mogelijk om bij financiering aan derden deze te verstrekken in het kader van een door de raad van de gemeente Steenwijkerland vast te stellen regeling.*

In de praktijk handelen we hier overigens al naar. Zo heeft uw raad op 2 april 2019 besloten om het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan maatschappelijke organisaties en instellingen in de gemeente Steenwijkerland *vast te stellen als een activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang*. In het raadsvoorstel is toen nader onderbouwd wat het algemeen belang is, namelijk *het realiseren van energiebesparingen c.q. het versnellen van energietransitie*.

Organisatie-aanpassing --> zie artikelen 13 en 14

In het huidige financieringsstatuut zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de medewerkers van de gemeente m.b.t. de treasuryactiviteiten vastgelegd. In het nieuwe statuut is dat wederom het geval. De wijzigingen zitten met name in de verschillende functiebenamingen als gevolg van de organisatie-aanpassing.

Introductie hardheidsclausule --> artikel 16

Nieuw ten opzichte van het huidige financieringsstatuut is een zogenaamde 'hardheidsclausule' voor uitzonderlijke situaties. Als daar sprake van is, beslist het college bij gevallen waarin het treasurystatuut niet voorziet. Indien een of meerdere artikelen uit het treasurystatuut buiten toepassing moeten worden gelaten, of daarvan moet worden afgeweken, ligt de beslissingsbevoegdheid bij uw raad.

Deze 'hardheidsclausule' is bedoeld voor uitzonderlijke gevallen die het toepassen deze clausule dringend noodzakelijk maken. Het moet dus gaan om een uitzondering. De 'hardheidsclausule' is uitdrukkelijk niet bedoeld als algemene alternatieve toestemmingsbevoegdheid.

Kanttekeningen en risico's

n.v.t.

Duurzaamheid en social return

N.v.t.

Financiële toelichting

Het voorstel om een treasurystatuut vast te stellen dat in de plaats komt van het huidige financieringsstatuut, heeft geen financiële gevolgen. De kaders die zijn gesteld in het nieuwe statuut zijn in sterke mate gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving zoals de Wet fido. Deze kaders zijn nu ook reeds van toepassing.

Participatie en communicatie

N.v.t.

Uitvoering en planning

Nadat uw gemeenteraad het 'Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020' heeft vastgesteld, treedt deze direct inwerking. Het statuut fungeert daarmee als kaderstellend document voor het uitoefenen van de treasuryfunctie binnen onze gemeente.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit het 'Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland 2020' vast te stellen en het 'Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland 2011' in te trekken.